

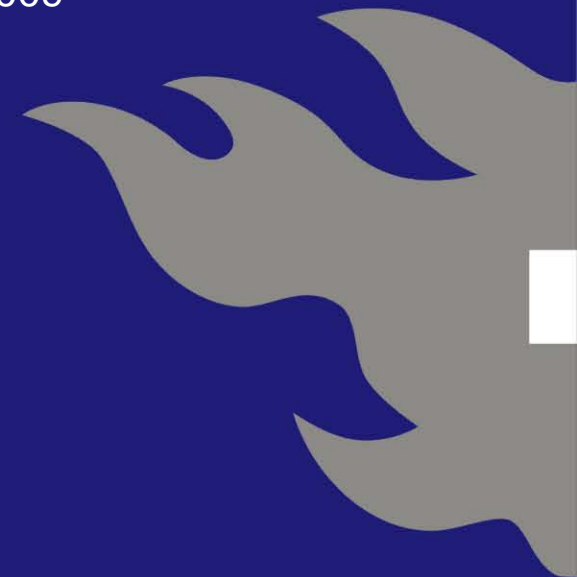
HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Sateenvarjo-projekti
2005-2009

Suun terveydenhuolto Sateenvarjo -hankkeen päätösseminaari
Helsingin yliopiston hammaslääketieteen laitoksella 6.11.2009

SUUN TERVEYDENHUOLTO SATEENVARJO -HANKKEEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

EHL Marja-Liisa Haavio
Helsingin yliopisto
Hammaslääketieteen laitos
Suuterveystiede

SUUN TERVEYDENHUOLLON ERITYISRYHMIIN KUULUU MONIA FYYSISIÄ TAI PSYKKISIÄ SAIRAUKSIA / VAMMOJA POTEVIA HENKILÖITÄ

ESIMERKKEJÄ:

- diabetes, reumasairaudet, sydän- ja verisuonisairaudet
- neurologiset sairaudet / vammat, mm. kehitysvammat
- psyykinen vajaakuntoisuus, mm.
mielenterveysongelmat

ERITYISRYHMIEN SUUN TERVEYDENHUOLLON "LYHYT HISTORIA"

- Kehkeytyi ja organisoitui 1970-luvun alussa Suomessa ja muissa Pohjoismaissa
- Lähtökohtana muutamien hammaslääkäreiden aloitteet, keskusteluja, kokouksia, kirjoituksia aihepiiristä
- Toiminta organisoitui: vuonna 1974 perustettiin pohjoismainen vammaisten suun terveydenhuollon yhdistys NFH (Nordisk Förening för Handikapptandvård) sekä kansalliset jaostot; Suomen jaosto vuonna 1976

ERITYISRYHMIEN SUUN TERVEYDENHUOLLON "LYHYT HISTORIA"

- Tavoitteena parantaa erityisryhmien suun terveydenhuoltoa koulutuksen ja tutkimuksen keinoin sekä kehittämällä yhteistyötä muiden erityisryhmien asioita ajavien tahojen kanssa
- Suomessa pääpaino aluksi kehitysvammoissa, muissa Pohjoismaissa alusta lähtien mukana myös psykiatriset sairaudet
- Vuonna 1976 perustettiin kansainvälinen vammaisten suun terveydenhuollon yhdistys IADH (International Association of Dentistry for the Handicapped)

VALTIOVALLAN / KESKUSHALLINNON TOIMET SUOMESSA ERITYISRYHMIEN SUUN TERVEYDENHUOLLON KANNALTA

- Tasa-arvokysymykset ja priorisointi
- Kansanterveyslaki 1972
- Sosiaali- ja terveydenhuollon 5 -vuotissuunnitelmat 1984–1993

Vuosia 1989–1993 koskeneessa suunnitelmassa erityishuomiota vaativina ryhminä mainittiin mm. sellaiset potilaat, joiden perustauti tai sen lääkitys vaikuttaa suun ja hampaiden hoitoon.

VALTIOVALLAN / KESKUSHALLINNON TOIMET SUOMESSA ERITYISRYHMIEN SUUN TERVEYDENHUOLLON KANNALTA

- Stakesin selvitykset erityisryhmien suun terveydenhuollon järjestelyistä Uudellamaalla, Itä-Uudellamaalla ja Suomen 10 suurimmassa kaupungissa vuosina 1993 ja 2000
- Terveyskeskuksille suunnatuissa kyselyissä mukana myös mielenterveyspotilaat
- Kyselyjen tulokset julkaistiin Suomen Hammaslääkärilehden numeroissa 8/1994 ja 10–11/2004
- Hammashoitouudistus: 1.12.2002 jälkeen erityisryhmien priorisointi ei ole enää ollut mahdollista päätettäessä suun hoitoon pääsystä

MIELENTERVEYSPOTILAIEN SUUN TERVEYDEN- HUOLTO 2000-LUVULLA:

KANSALAISYHTEISKUNNAN ALOITTEELLISUUDELLA PROJEKTI-SUOMEN TOIMINNAKSI

- Omaiset mielenterveystyön tukena Kanta-Häme ry:n aloite skitsofreniaa sairastavien hammashuollosta 5.3.2002
- Mielenterveyden neuvottelukunnan kannanotto mielenterveyspotilaan ja -kuntoutujan oikeudesta fyysiseen hoitoon, mm. suusairauksien hoitoon 29.8.2002
- Uudenmaan vammaisten suun terveydenhuollon yhteistyöverkon aloite syksyllä 2002

MIELENTERVEYSPOTILAIDEN SUUN TERVEYDEN- HUOLTO 2000-LUVULLA:

KANSALAISYHTEISKUNNAN ALOITTEELLISUUDELLA PROJEKTI-SUOMEN TOIMINNAKSI

- Mielenterveyspotilaiden suun terveydenhuoltoa koskeva hanke käynnistettiin keväällä 2003 HY / Hammaslääketieteen laitoksen suuterveystieteen yksikön ja STM:n yhteistyönä
- Tutkimuksen tavoite: selvittää suun terveydenhuollon järjestelyjä psykiatrisia potilaita hoitavissa sairaaloissa vuonna 2002
- Alustavat tulokset julkistettiin keväällä 2003 pidetyssä mielenterveyspotilaiden suun terveydenhuoltoa koskeneessa koulutustilaisuudessa
- Tutkimus julkaistiin Suomen Lääkärilehdessä 41/2005

MIELENTERVEYSPOTILAIDEN SUUN TERVEYDEN- HUOLTO 2000-LUVULLA:

KANSALAISYHTEISKUNNAN ALOITTEELLISUUDELLA PROJEKTI-SUOMEN TOIMINNAKSI

- Suun terveydenhuolto Sateenvarjo -hanke käynnistyy:
STM:n / lääkintöneuvos Sakari Lankisen aloitteesta suun terveydenhuolto kytketään loppuvuodesta 2005 Vantaan, Keravan ja HYKS / Peijaksen Sateenvarjo-projektin alahankkeeksi
- Vuoden 2006 alussa perustettiin moniammatillinen työryhmä, joka sittemmin otti nimekseen Suun terveydenhuollon kehittämis- ja tutkimustyöryhmä. Työryhmä piti ensimmäisen kokouksensa 21.2.2006. Työryhmän puheenjohtajana on toiminut professori Heikki Murtomaa

SUUN TERVEYDENHUOLTO SATEENVARJO -HANKKEEN KESKEISET TAVOITTEET

- PÄÄTAVOITTEET:

Kehittää mielenterveyspotilaiden suun terveydenhuoltoa perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa Vantaalla ja Keravalla

SUUN TERVEYDENHUOLTO SATEENVARJO -HANKKEEN KESKEISET TAVOITTEET

■ ALATAVOITTEET:

1. Tuottaa uutta tietoa mielenterveyspotilaiden suun terveydestä ja kehitettävien uusien käytäntöjen vaikuttavuudesta
2. Rakentaa lähetekäytäntö mielenterveyspotilaita hoitavien yksiköiden ja kunnallisen suunhoidon välille
3. Edistää mielenterveyspotilaiden (psykoosipotilaiden, syrjäytymisvaarassa olevien nuorisopsykiatristen sekä vanhuspsykiatristen potilaiden) suun terveyttä mallintamalla potilaita hoitavien yksiköiden käytössä olevien suuhygienistien toimenkuva
4. Lisätä henkilökunnan, potilaiden ja omaisten tietoa suun terveydestä

SUUN TERVEYDENHUOLTO SATEENVARJO -HANKKEEN RAHOITUS

- SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
- VANTAAN KAUPUNKI
- KERAVAN KAUPUNKI
- HYKS / PEIJAS / PSYKIATRIA